

Sociale veiligheid en burgerschap OBS Koolhoven

Kaart 1.06	Leraar
Verantwoordelijke	Sociale veiligheid coördinator
Geëvalueerd	Opmaak: september 2019 Evaluatie: juli 2022

Doel

Op preventieve en curatieve wijze besteden wij aandacht aan positief sociaal gedrag en burgerschapsvorming en zorgen wij op OBS Koolhoven voor een fijne, open en veilige sfeer voor zowel leerlingen, ouders en leerkrachten, waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit sluit aan op onze visie op leren, waarin we aangeven dat kinderen zich gemotiveerd ontwikkelen tot burger in de maatschappij. Elementen als persoonlijk leiderschap en sociaal emotionele ontwikkeling borgen de brede ontwikkeling voor elk kind op Koolhoven. Ze leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met hun eigen mogelijkheden en grenzen. Ook leren onze leerlingen uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen. De leerlingen leren op zelfverantwoordelijke wijze zelfredzaam te zijn en algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties. Als leerlingen uitstromen van obs Koolhoven zijn zij klaargestoomd om een bijdrage te leveren en actief deel te nemen in de maatschappij.

Preventieve en curatieve aanpak voor positief sociaal gedrag en burgerschapsvorming

Schoolafspraken

5 generieke schoolafspraken: Op OBS Koolhoven hanteren wij 5 generieke schoolafspraken. Deze hangen zichtbaar in de klas, gang en schoolplein en gelden dan ook in de school, gymzaal en op het schoolplein en worden in de gouden en zilveren weken besproken.

Posters schoolafspraken

Buitenspelen: De regels en afspraken tijdens de kleine en grote pauze worden ook in de gouden en zilveren weken klassikaal besproken en zijn gebaseerd op de schoolafspraken en gelden voor iedereen. Tijdens de ochtendpauze zijn er 2 leerkrachten aanwezig en tijdens de middagpauze werken wij met overblijfouders en één leerkracht.

Protocol gewenst gedrag: M.b.v. het protocol [1.09](#) gewenst gedrag, waarin wij 5 fases van mogelijk gedrag concreet beschrijven, zorgen wij op OBS Koolhoven voor een fijne, open en veilige sfeer voor zowel leerlingen, ouders als leerkrachten, waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door het gebruik van eenduidige afspraken, verwachtingen en wijze van reageren per fase, is er sprake van voorspelbaarheid, voor zowel de leerling, leerkracht al de ouder. De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen, in verschillende (conflict)situaties. Elkaar steunen en wederzijds respect staat hierbij centraal. In elke groep hangt de leerlingenkaart gewenst gedrag, [1.09a](#) Elke leerkracht heeft de leerkrachtenkaart gewenst gedrag [1.09b](#) bij de hand.

Klassenregels: Iedere groep stelt samen met de leerkracht een aantal regels voor de klas op. De regels zijn positief geformuleerd. Zowel de kinderen als de leerkracht hebben deze regels ondertekend. Hiermee laten ze zien ermee akkoord te zijn en zich hieraan te houden. De klassenregels vloeien voort uit de algemene schoolafspraken, zoals vastgelegd in “schoolafspraken OBS Koolhoven”, waarin gedragsregels voor leerlingen, personeelsleden en ouders zijn vastgelegd.

Lestijd sociale veiligheid

Vanaf groep 3 staat op elk lesrooster 15 minuten weekendkring, 15 minuten presenteren (verteltas/boekbespreking/spreekbeurt) en 30 minuten sociale veiligheid.

Gouden weken: Vanaf groep drie staat de eerste periode van het schooljaar, t/m de herfstvakantie, in het teken van groepsvorming volgens de fases van Tuckman onder de naam de Gouden weken. In de eerste week wordt er vooral aandacht besteedt aan het bespreken van de schoolregels, protocol gewenst gedrag en worden de klassenregels opgesteld. Iedere week staat een fase m.b.t. groepsvorming centraal. Passend bij deze fase en de groep, worden elke week groepsbindende activiteiten aangeboden. Tot en met de herfstvakantie wordt de tijd van de verteltas, boekbespreking en/of spreekbeurt gebruikt voor activiteiten m.b.t. de gouden weken en groepsvorming.

Zilveren weken: Na elke vakantie komt er een zilveren week, waarbij de regels herhaald worden (de school-, overblijf- en klassenregels). Regels waar extra aandacht aan besteed moet worden, hangen op een oranje blad, zodat duidelijk zichtbaar is waar de focus op ligt. Ook is er extra aandacht voor groepsvorming d.m.v. een groepsbindende activiteit.

Groene spelen: Deze eerste periode van het schooljaar en na elke vakantie worden deze spelen ingezet in de gymles (spelles) waarbij samenwerking centraal staat.

Ben een held en meld: dit thema SV komt voort uit het landelijke thema ‘week tegen pesten’ en duurt 3 a 4 weken, waarbij wij vooral aandacht besteden aan Wat is pesten en wat kun je er allemaal tegen doen! Dit thema hebben wij passend gemaakt voor onze school en de jaargroepen, waarbij we ieder jaar rekening houden met actuele zaken en een koppeling maken naar mediawijsheid.

Lentekriebels: dit thema SV staat een maand centraal en is passend gemaakt voor onze school en voor de verschillende leergroepen. Hierbij is rekening gehouden met de leerlijn seksuele en relationele vorming.

Marietje Kessels project: Ieder jaar doet groep 7 mee met het Marietje Kessels project, vanuit IMW Tilburg. Tijdens 12 trainingen wordt er o.a. gesproken over groepsdruk en omgangsnormen en leerlingen geleerd sociaal weerbaar te zijn. Het project biedt extra ondersteuning voor kwetsbare kinderen en voor kinderen die zich overschreeuwen. De één leert zijn rug wat meer te rechten en de ander komt meer terug op de grond. Kinderen leren voor zichzelf op te komen zonder anderen daarbij te kwetsen. De trainingen bereiden ook voor op de omgang met anderen op het voortgezet onderwijs. Daar moeten de leerlingen zelfstandig keuzes gaan maken en wordt er weer opnieuw een groep gevormd. Waar sluiten de leerlingen zich bij aan? Wanneer voelen zij zich prettig? Gedurende het project krijgen de leerlingen elke week een uur training van externe begeleiders, waarbij de groep gesplitst wordt. De meiden krijgen les van een vrouwelijke trainer en de jongens van een mannelijke trainer.-

Bureau Halt: In de groepen 8 komt bureau Halt 2x per jaar voorlichting geven over onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de kinderen. Onderwerpen kunnen o.a. zijn: groepsdruk, mediawijsheid en criminaliteit. De overige maanden wordt er aan deze lestijd vormgegeven door lesactiviteiten passend bij het leerjaar en passend bij de leerlijn sociaal gedrag aan te bieden.

Actuele zaken: Op OBS Koolhoven spelen wij in op actuele zaken. Dit doen wij d.m.v. kringgesprekken, coöperatieve werkvormen en werkvormen passend bij een thema.

De coördinator sociale veiligheid biedt lessuggesties aan, waarna deze door de leerkrachten van de leerjaren zelf passend gemaakt worden.

Burgerschapsvorming is geen apart vak in het rooster. Burgerschap komt terug in de wereld oriënterende vakken en daarnaast in jaarlijkse projectmatige onderdelen als: “mediawijsheid”, “de Lentekriebels”, “Halt”, “Kamp Vught”. Ook worden de leerlingen in groep 8 voorbereid om de overstap te kunnen gaan maken van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs.

Energizers

Het gehele jaar worden energizers ingezet ter bevordering van ontspanning en (groeps)plezier. Dit sluit aan bij de kernwaarden nieuwsgierig en verbonden van onze visie op obs Koolhoven. Streven is om deze iedere dag in te zetten. [Verschillende energizers](#)

Coöperatieve werkvormen

Coöperatieve werkvormen worden het gehele jaar ingezet ter bevordering van een actieve deelname aan (les) activiteiten, samenwerking en samen leren.

Presentaties

Wij werken met een doorgaande lijn voor jezelf leren presenteren:

	Weekendkring	Verteltas	Boekbespreking	Spreekbeurt
Groep 1-2	15 min	15 min		
Groep 3	15 min	15 min		
Groep 4	15 min	15 min	15 min	
Groep 5	15 min	15 min	15 min	
Groep 6	15 min		15 min	15 min
Groep 7	15 min		15 min	15 min
Groep 8	15 min			15 min

Weekendkring: Vanaf groep 1-2 is er elke maandag ruimte voor de leerlingen om iets te vertellen over het weekend.

Verteltas: In groep 1-2 wordt er al gestart met jezelf presenteren. Dit d.m.v. de verteltas, waarbij kinderen iets vertellen over zichzelf. De leerling krijgt 1x per jaar de verteltas mee naar huis, waarin hij/zij spulletjes, passend bij het thema van het leerjaar, kan stoppen. Elk leerjaar heeft een ander thema, zodat de kinderen ieder jaar iets nieuws over zichzelf kunnen vertellen en iets nieuws over hun klasgenootjes leren. Dit loopt door t/m groep 5. Hierna wordt de verteltas vervangen door de spreekbeurt, waarbij het onderwerp niet meer vaststaat, maar leerlingen vanuit eigen interesse invulling aan geven. [Uitleg verteltas verschillende jaargroepen](#)

Boekbespreking: groep 4 t/m 7

Spreekbeurt:

Musical: groep 8 start vanaf mei met de voorbereidingen voor de musical. Hierdoor vervalt de boekbespreking in groep 8.

Afspraken bij de presentaties:

- De presentaties starten na de herfstvakantie. Voor de herfstvakantie wordt de tijd van de presentaties ingezet voor de gouden weken.
- Wanneer een presentatie nieuw is voor de leerlingen geeft de leerkracht eerst een voorbeeld.
- Na een presentatie mogen kinderen vragen stellen, er mogen 3 kinderen een top geven en 3 kinderen een tip. Bij het geven van een tip wordt aandacht besteedt aan de volgende zin: de volgende keer zou je misschien...? De volgende keer kun je misschien...
- De spreekbeurt en boekbespreking krijgen een waardering (punt) van de leerkracht.

Themapodium en Openpodium [Kaart 1.32](#)

Het Thema-podium (voorheen grote voorstelling) is gekoppeld aan Davinci/NKC. Elke groep zorgt voor minimaal één uitvoering voor ouders.

Elke groep heeft één keer een Openpodium volgens rooster. De kinderen krijgen de mogelijkheid om vrij in te schrijven. Ook wordt er door elke klas één liedje/stukje gezamenlijk opgevoerd.

Rapportverwerking

De sociaal-emotionele ontwikkeling staat bij ons in rapportfolio, die de leerlingen 3 maal (groep 8, 2 maal) per jaar ontvangen. Tijdens het rapportgesprek wordt dit met ouders en leerlingen besproken (kwaliteitskaart 1.03).

Gesprekken

Wij vinden een open communicatie met ouders en leerlingen belangrijk. Leerlingen kunnen bij hun groepsleerkracht terecht voor vragen en/of het vertellen van hoe ze zich voelen. Indien gewenst is er ook de mogelijkheid voor leerkrachten en leerlingen om onder schooltijd, buiten de klas, samen met elkaar te praten. Dit maakt het open praten soms net wat makkelijker.

Leerkrachten zijn telefonisch en/of via de mail altijd te benaderen door ouders. Via deze weg kan ook altijd een persoonlijke afspraak gemaakt worden.

Verder staat in kaart [1.03](#), gesprekkencyclus en rapportages voor ouders en leerlingen beschreven, wanneer de kennismakingsgesprekken, voortgangsgesprekken (verplicht en/of facultatief) en de (voorlopig) adviesgesprekken zijn.

In groep 8 worden gesprekken met ouders en kinderen gevoerd. **Kindgesprekken** helpen om de onderwijsbehoeften van kinderen duidelijker in beeld te krijgen, zijn nuttig omdat ze de pedagogische relatie versterken, vergroten de persoonlijke betrokkenheid en motivatie, verbeteren de werkhouding, stimuleren verschillende 21e eeuwse vaardigheden hebben een positieve invloed op het welbevinden van kinderen en worden door kinderen gewaardeerd omdat er serieus naar hen geluisterd wordt.

Specialisten

Wij hebben de volgende specialisten in huis die geschoold zijn op het gebied van sociale veiligheid. Zij zijn steeds op de hoogte van actuele zaken en houden ons team hiervan op de hoogte. Deze specialisten zijn bekend bij onze leerlingen, leerkrachten en ouders d.m.v. een voorstelronde, stukje(s) in koolblaadje en teamfoto.

Coördinator sociale veiligheid [1.28](#)

Met de inzet van een coördinator SV willen we op OBS Koolhoven de leerlingen monitoren en ondersteunen waar nodig op sociaal emotioneel gebied. Ook willen we de leerkrachten een helpende hand bieden bij het inzetten van (groeps)interventies. De leerlingen leren met de inzet van een doorlopend lesprogramma om zelfvertrouwen en zelfwaardering op te doen, uiting te geven aan gevoelens en opvattingen, op zelfverantwoordelijke wijze zelfredzaam te zijn en te handelen naar algemeen geaccepteerde normen en waarden. De coördinator SV draagt in ondersteunende rol bij aan een positieve (leer)omgeving.

Vertrouwenscontactpersoon

Ouders, leerlingen en professionals hebben het recht op een objectieve gesprekspartner om hun verhaal te doen en advies te vragen. De vertrouwenscontactpersonen dragen zorg voor de opvang en begeleiding van klachten rond ongewenst gedrag binnen de school en zijn zij het eerste aanspreekpunt voor leerlingen/ouders als zij iets willen delen waar zij zorgen over hebben. De vertrouwenscontactpersoon biedt dan een luisterend oor en zoekt met de leerling/ouder naar een mogelijke oplossing of verwijst door naar andere hulpverleners. Op OBS Koolhoven zijn 3 vertrouwenscontactpersonen aanwezig, zij zijn te bereiken via koolhoven.icp@opmaatgroep.com. Ook hangt er op elke verdieping en op de Grote Beemd in de teamkamer een brievenbus waar een brief voor de ICP ingestopt kan worden.

Externe vertrouwenscontactpersoon

De Opmaat groep heeft een extern vertrouwenscontactpersoon. U kunt haar (Annelies de Waal) bereiken op 06-33646887 of via anneliesdewaal@vertrouwenswerk.nl.

Anti – pestcoördinator & Anti – pestprotocol [4.04](#)

Met de inzet van Anti-pest coördinatoren en het anti-pestprotocol pakken wij, indien noodzakelijk, pestgedrag eenduidig aan. Hierbij volgen wij de 5 stappen die staan beschreven in het pestprotocol. De antipest coördinator wijst leerlingen, leerkrachten en ouders de weg naar oplossingen en houdt de vinger aan de pols totdat het pesten echt is gestopt. Op OBS Koolhoven zijn 4 anti-pestcoördinatoren aanwezig, zij zijn te bereiken via koolhoven.apc@opmaatgroep.com.

Kwaliteitscoördinatoren [2.16](#)

Onderwijskwaliteit en de professionaliteit van de leerkracht heeft de aandacht van de kwaliteitscoördinatoren die in vanuit hun rollen als leercoördinator, trendanalist en zorgregisseur sturing geven.

Wat registreren in leerlingvolgsysteem?

SCOL: De leerlingen van groep 6 t/m 8 vullen 2 maal per jaar (najaar en voorjaar) de Leerlingenscol in. Hierbij vullen zij ook de extra vragen in m.b.t. veiligheid die worden gedeeld met de inspectie.

Sociogram: Tweemaal per jaar vullen de leerlingen van groep 4 t/m 8 het sociogram in. Groep 3 doet dit 1 maal per jaar.

Antipesttest (Ben een held en meld): Tweemaal per jaar vullen de leerlingen van groep 4 t/m 8 de test in.

Trendanalyse: Opvallendheden die uit bovenstaande volgsystemen komen, met daarbij uitgevoerde acties, gesprekken en en/of andere handelingen, worden geregistreerd in de trendanalyse.

Rapportfolio: 3x per jaar wordt het rapport voor de leerlingen ingevuld d.m.v. rapportfolio. Hierbij gaat het ook om de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Bovenstaande leerlingvolgsystemen worden door de KC'ers en de specialist sociale veiligheid gevolgd en bij groepsbesprekingen (pitch je groep) wordt dit besproken.

Esis: Gesprekken en afspraken worden hierover ook in het dagboekverslag in Esis genoteerd.

Overig

Op diverse kwaliteitskaarten zijn diverse zaken in het kader van sociale veiligheid beschreven. Hieronder zijn deze beschreven:

Schorsing en verwijdering: Het protocol schorsen en verwijderen is verwerkt in kwaliteitskaart 2.12

Meldcode zie kwaliteitskaart 5.04

De meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Aan de hand van 5 stappen bepalen professionals of ze een melding moeten doen bij Veilig Thuis en of er voldoende hulp kan worden ingezet. Stichting Opmaat heeft een meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

AVG-wetgeving

Het mag voor zich spreken dat alle beschreven documenten, gegevensbeheer en verwerking ervan, binnen de (omgang met) AVG-wetgeving valt. School respecteert hiermee de privacy van leerlingen, medewerkers en ouders/verzorgers. Obs Koolhoven volgt de richtlijnen AVG vanuit de stichting op.